

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 5, ročník 14., vydané v septembri 2026

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Pohorie Čergov. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translatológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

doc. Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Inštitút pre vedu, kultúru a spoločenský rozvoj, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Praha)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Inštitút pre vedu, kultúru a spoločenský rozvoj

IČO: 57728038, Bajkalská 12B, 080 01 Prešov, Slovensko

v spolupráci s vydavateľstvom UNIVERSUM-EU, spol. s r. o.

VPLYV PANDÉMIE COVID 19 NA VÝVOJ NEZAMESTNANOSTI V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON UNEMPLOYMENT TRENDS
IN THE SLOVAK REPUBLIC

Kristína Jurčová, Mariana Dubravská¹

Kristína Jurčová je absolventkou Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu a vo svojej výskumnej práci sa zaoberala vplyvom pandémie na nezamestnanosť. Mariana Dubravská pôsobí ako docentka na Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove. Vo svojom výskume sa venuje problematike riadeniu podnikov v kontexte globalizácie a integrácie.

Kristína Jurčová is a graduate of the Faculty of Management, Economics and Business, and her research focused on the impact of the pandemic on unemployment. Mariana Dubravská is associated professor at Faculty of Management and Business at University of Prešov. Main fields of her interest are issues of organization and business management in the context of globalization and integration tendencies.

Abstract

Unemployment is a complex phenomenon that goes beyond economic indicators and affects various aspects of social life. The COVID-19 pandemic, which broke out in late 2019, posed an extraordinary test of the resilience of economies and labor markets around the world. Its consequences have affected virtually all areas of life—from public health to the economy to employment. The main objective of this article is to analyze trends in unemployment in the Slovak Republic during the COVID-19 pandemic in comparison with the preceding period.

Key words: Slovak republic, unemployment, COVID-19 pandemic

Abstrakt

Nezamestnanosť je komplexný fenomén, ktorý presahuje rámec ekonomických ukazovateľov a dotýka sa rôznych aspektov spoločenského života. Pandémia ochorenia COVID-19, ktorá vypukla koncom roka 2019, predstavovala mimoriadnu skúšku odolnosti ekonomík a trhov práce na celom svete. Jej dôsledky zasiahli prakticky všetky oblasti života – od verejného zdravia cez hospodárstvo až po zamestnanosť. Hlavným cieľom tohto príspevku je

¹ Adresa pracoviska: Mgr. Kristína Jurčová, doc. Ing. Mariana Dubravská, PhD., Katedra ekonómie a ekonomiky, Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovská univerzita, Konštantínova ul. 16, 080 01 Prešov

E-mail: kika.jurcova@gmail.com, mariana.dubravska@unipo.sk

analyzovať trendy v nezamestnanosti na Slovensku počas pandémie Covid-19 v porovnaní s predchádzajúcim obdobím.

Kľúčové slová: Slovenská republika, nezamestnanosť, pandémia Covid-19

Úvod

Národné hospodárstvo a jeho prepojenie s nezamestnanosťou predstavujú kľúčové témy. Podľa Kovalenko-Marchenkovej (2022) treba národné hospodárstvo chápať ako dynamický systém, ktorého vývoj ovplyvňujú vnútorné aj vonkajšie faktory. Národné hospodárstvo sa transformuje na adaptívny organizmus, ktorý vplyvom rôznorodých faktorov stráca niektoré pôvodné znaky a získava nové. Ako uvádza Mahdali (2024), hlavným cieľom hospodárskeho rozvoja je zlepšiť kvalitu života obyvateľstva.

Pandémia COVID-19 zásadne ovplyvnila trh práce na Slovensku aj vo svete. Zásahy boli zjavné v štruktúre zamestnanosti, mzdových nerovnostiach, a pracovných podmienkach, pričom dôsledky sa líšili podľa ekonomickej vyspelosti, odvetví a demografických charakteristík populácie.

Trh práce na Slovensku bol ovplyvnený pandemickou recesiou spôsobom, ktorý sa líšil od účinkov pozorovaných pri predchádzajúcich hospodárskych poklesoch. V minulosti sa nezamestnanosť v obdobiach hospodárskeho poklesu zvyčajne výrazne zvyšovala. Preto sa javilo ako abnormálne, keď miera nezamestnanosti počas pandemickej recesie vykazovala len zanedbateľný nárast. Možno konštatovať, že na tomto jave sa podieľala tak dopytová, ako aj ponuková strana trhu práce. Vplyv dopytu po práci sa podľa pozorovaní líšil od vplyvu pozorovaného v predchádzajúcich prípadoch. Na rozdiel od typického nárastu nezamestnanosti, ku ktorému dochádza počas recesie, sa využitie časových kapacít pracovníkov znížilo, čo malo predpokladané dôsledky na diferenciáciu príjmov. To sa zhoduje so spôsobom, akým rozvinutejšie európske ekonomiky reagovali na predchádzajúce recesie. Okrem toho sa objavil nový prvok na strane ponuky pracovnej sily. V kontexte predchádzajúcich recesií sa ponuka pracovnej sily rozširovala, avšak v nedávnej pandemickej recesii zaznamenala svoj prvý pokles (Morvay a Hudcovsky 2022).

Výsledky mnohých štúdií poukazujú na špecifiku vplyvu pandémie Covid-19 na nezamestnanosť. Štúdia Fan a kol. (2025) ukazuje, že šok spôsobený COVID-19 neprimerane zasiahol nezamestnanosť mladých ľudí, pričom k výraznému nárastu došlo v krajinách s vysokou mierou nezamestnanosti už pred pandemiou. Okrem toho sa prehĺbila rodová nerovnosť v miere nezamestnanosti, najmä v krajinách, kde ženy počas celého sledovaného obdobia čelili trvalo vyššej miere nezamestnanosti ako muži. Štúdia tiež zdôrazňuje významnú úlohu nadmernej úmrtnosti počas pandémie, pričom krajiny s vyššou úmrtnosťou na COVID-19, vykazujú aj vyššiu mieru nezamestnanosti. Tieto zistenia prispievajú k pochopeniu toho, ako ekonomické šoky, ako je pandémia COVID-19, zhoršujú existujúce nerovnosti na trhu práce, najmä v prípade zraniteľných demografických skupín, ako sú mládež a ženy.

Cortes a Forsythe (2022) skúmajú rozdiely v dosahoch pandémie podľa odvetvia, povolania a demografickej skupiny. Najväčší pokles zamestnanosti zaznamenali pracovníci v profesiách vyžadujúcich osobný kontakt; výraznejšie boli zasiahnutí pracovníci s nižšími príjmami, ženy a menšinové skupiny. Štúdia Coibona a kol (2020) upozorňuje, že oficiálna

miera nezamestnanosti nemusela zachytiť celý rozsah pandemického prepadu. Mnohí ľudia po strate práce prestali aktívne hľadať zamestnanie, a preto boli klasifikovaní ako ekonomicky neaktívni, nie nezamestnaní. Nemecký inštitút zastúpený Adams-Prasslom a kol. (2020) svojou štúdiou dokazuje, že riziko straty zamestnania bolo výrazne vyššie pri pracovníkoch s nižším vzdelaním a pri profesiách, ktoré nebolo možné vykonávať z domu

Výsledky a diskusia

Pandémia ochorenia COVID-19, ktorá vypukla koncom roka 2019 a v krátkom čase nadobudla celosvetový rozsah, sa zaradila medzi najzávažnejšie globálne krízy 21. storočia. Vírus SARS-CoV-2 predstavoval nielen vážnu hrozbu pre zdravie obyvateľstva a fungovanie zdravotníckych systémov, ale výrazne ovplyvnil aj svetové hospodárstvo, trh práce a každodenný život spoločnosti. Protiepidemické opatrenia, medzi ktoré patrili obmedzenia pohybu, uzatváranie prevádzok a lockdowny, narušili činnosť mnohých hospodárskych odvetví. Ich dôsledkom bol rast nezamestnanosti, pokles príjmov a zásadné zmeny pracovných podmienok.

Vývoj nezamestnanosti pred pandémiou Covid-19

Vývoj nezamestnanosti pred vypuknutím pandémie formovali viaceré hospodárske a spoločenské procesy, ktoré ovplyvňovali situáciu na trhu práce. Úroveň zamestnanosti sa menila najmä v závislosti od hospodárskeho rastu, investičnej aktivity a dopytu po pracovnej sile v jednotlivých odvetviach.

Analýza obdobia rokov od roku 2008 umožňuje lepšie pochopiť stav trhu práce pred vznikom pandemickej krízy a identifikovať faktory, ktoré mohli ovplyvniť jeho schopnosť odolávať náhlým ekonomickým zmenám.

Graf 1 - Vývoje evidovanej miery nezamestnanosti (v %) na Slovensku počas rokov 2008 až 2022

Zdroj: Galis, 2022

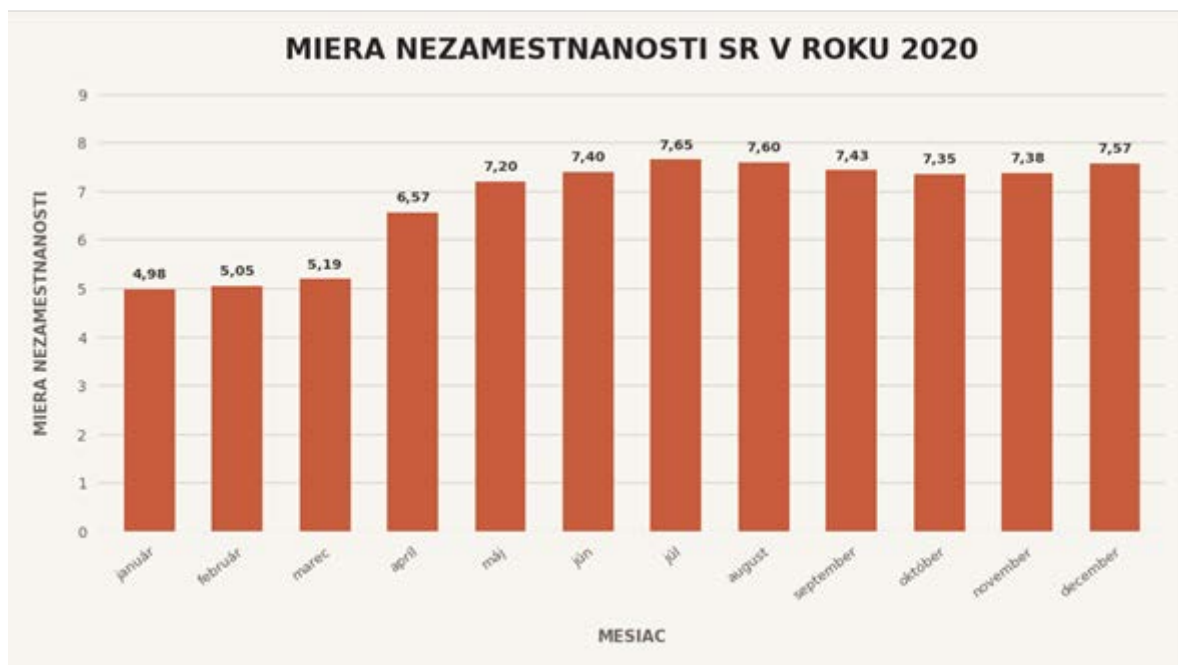
Graf 1 zachytávajúci mieru nezamestnanosti v Slovenskej republike v rokoch 2008 – 2022 poukazuje na výrazné zmeny vo vývoji trhu práce. Začiatok sledovaného obdobia sa vyznačoval vysokou nezamestnanosťou, ktorá súvisela s dôsledkami hospodárskej krízy a ich postupným doznievaním. V nasledujúcich rokoch sa ekonomická situácia postupne

zlepšovala, zvyšoval sa dopyt po pracovnej sile a miera nezamestnanosti klesala až na historicky nízke hodnoty.

Vývoj nezamestnanosti počas pandémie Covid-19

Rok 2020 postavil Slovenskú republiku pred bezprecedentnú výzvu. Vypuknutie pandémie ochorenia COVID-19 na jar výrazne ovplyvnilo každodenný život spoločnosti a narušilo ekonomickú stabilitu krajiny. V prvej polovici roka boli prijaté mimoriadne opatrenia, ktoré zahŕňali obmedzenie pohybu obyvateľstva, zatvorenie škôl a prevádzok, ako aj prerušenie viacerých výrobných a obchodných činností. Tieto zásahy sprevádzala značná neistota a potreba rýchleho rozhodovania zo strany štátnych inštitúcií.

Na trhu práce môžeme počas kríz pozorovať zníženie dopytu po práci, ktorý je tvorený počtom zamestnaných, alebo počtom odpracovaných hodín podľa požiadaviek firiem. Počas koronakrízy sme mohli pozorovať omnoho väčší pokles pri odpracovaných hodinách ako pri zamestnanosti. V druhom štvrtroku 2020 dosiahol prepád odpracovaných hodín až -17 %, pričom pokles počtu zamestnancov bol len na úrovni -2,3 % (približne 56 tisíc zamestnancov). K nižšiemu prepadu počtu zamestnancov prispeli okrem snahy zamestnávateľov udržať si vyškolených zamestnancov aj vládne opatrenia slúžiace na zachovanie zamestnanosti pri skrátenom pracovnom čase. Cieľom bolo zmierniť nepriaznivé účinky na kúpyschopnosť domácností, a zároveň zabezpečiť bezpečnostné opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19 obmedzením počtu zamestnancov na pracoviskách (Analytici ÚMS 2020).

Graf 2 - Miera nezamestnanosti SR v roku 2020

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

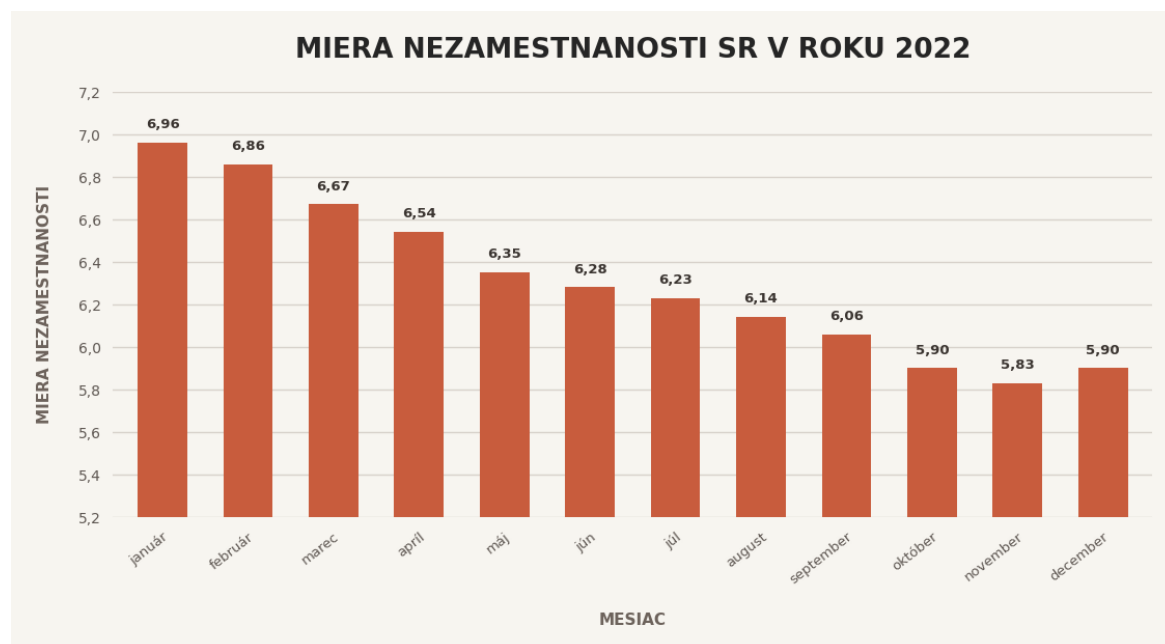
Pandemická situácia sa v priebehu roka dynamicky menila. Po čiastočnom uvoľnení opatrení počas letných mesiacov nasledovala druhá vlna pandémie, ktorá si vyžiadala opätovné sprísnenie obmedzení a priniesla ďalšie ekonomické zaťaženie. Najvýraznejšie dôsledky

zaznamenali najmä služby, cestovný ruch a maloobchod. Nepriaznivý vývoj sa následne premietol aj do situácie na trhu práce. Mnohé podniky museli obmedziť alebo dočasne pozastaviť svoju činnosť, čo viedlo k skracovaniu pracovného času a v niektorých prípadoch aj k prepúšťaniu zamestnancov. Hoci sa v počiatočnej fáze pandémie darilo udržiavať situáciu relatívne stabilnú, s jej pokračovaním sa tlak na zamestnanosť postupne zvyšoval (viď graf 2).

Trend rastu nezamestnanosti sa nezastavil ani v nasledujúcom roku (2021), pričom svoj vrchol dosiahol v mesiaci apríl 2021 s evidovanou mierou nezamestnanosti na úrovni 8 %, čo predstavuje takmer 220 tisíc evidovaných nezamestnaných. V nasledujúcich mesiacoch sa úroveň evidovanej nezamestnanosti udržiavala pod touto hranicou s pozvoľným poklesom. Za pozitívnym vývojom na trhu práce sa pravdepodobne prejavil aj pokračujúci kladný vývoj dostupných pracovných miest. Prudší nárast nezamestnanosti v prvých mesiacoch koronakrízy mohol mať súvis s ohlasovanými hromadnými prepúšťaniami vo väčších firmách naprieč Slovenskom (Galis).

Rok 2022 sa na Slovensku vyznačoval postupným ústupom pandémie ochorenia COVID-19 a návratom k bežnému hospodárskemu fungovaniu. Hoci začiatok roka ešte ovplyvňovalo šírenie variantu omikron, priebeh ochorenia bol v porovnaní s predchádzajúcimi pandemickými vlnami miernejší. Uvoľnenie obmedzení podporilo oživenie hospodárskej aktivity a umožnilo viacerým prevádzkam, najmä v sektore služieb, obnoviť činnosť v plnom rozsahu. Zamestnávateľia začali zvyšovať dopyt po pracovnej sile (ÚPSVaR 2022).

Trh práce však zároveň čelil novým ekonomickým výzvam. Jeho vývoj ovplyvňovali predovšetkým rast cien energií, zrýchľujúca sa inflácia a neistota súvisiaca s vojnou na Ukrajine.

Graf 3 - Miera nezamestnanosti SR v roku 2022

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Z hľadiska vývoja evidovanej nezamestnanosti možno rok 2022 označiť za obdobie postupnej stabilizácie trhu práce po dvoch rokoch poznačených pandémiou. Miera nezamestnanosti nezaznamenávala výrazné výkyvy, ale vykazovala prevažne klesajúci trend sprevádzaný miernymi sezónnymi zmenami. Vývoj zároveň ovplyvňoval opatrný prístup zamestnávateľov, ktorí reagovali na postpandemické oživenie hospodárstva, ako aj na vznikajúce ekonomické riziká.

Záver

Pandémia ochorenia COVID-19, ktorá vypukla koncom roka 2019 a v krátkom čase nadobudla celosvetový rozsah, sa zaradila medzi najzávažnejšie globálne krízy 21. storočia. Vývoj nezamestnanosti počas pandémie závisel od viacerých faktorov, najmä od rozsahu prijatých epidemiologických opatrení, rýchlosti reakcie vlád, dostupnosti finančnej podpory a schopnosti jednotlivých odvetví adaptovať sa na vzniknutú situáciu. Dosahy pandémie sa preto líšili medzi jednotlivými krajinami, ale aj medzi sektormi národného hospodárstva. Kým niektoré časti trhu práce sa po odznení najväznejšej fázy pandémie pomerne rýchlo zotavili, iné sa s jej následkami vyrovnávajú dlhodobo.

*Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:
doc. Ing. Rastislav Kotulič, PhD.*

Tento príspevok je čiastkovým výstupom riešeného grantu VEGA 1/0461/23 - Potenciál výrobných faktorov pri dosahovaní konkurencieschopnosti poľnohospodárskych subjektov v súčasnom podnikateľskom prostredí Slovenskej republiky a riešeného grantu GAMA/25/3 - Ekonomické a sociálne dopady pandémie Covid-19 na manažment podnikov potravinárskeho priemyslu Slovenskej republiky

Použitá literatúra

1. ADAMS-PRASSL, A., BONEVA, T., GOLIN, M., & RAUH, C. 2020. Inequality in the impact of the coronavirus shock: Evidence from real time surveys. *Journal of Public Economics*, 189, Article 104245. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104245>
2. ANALYTICI ÚMS. 2020. Trh práce: Nie je kríza ako kríza (Analytický komentár č. 92). Národná banka Slovenska.
3. COIBION, O., GORODNICHENKO, Y., & WEBER, M. 2020. *Labor markets during the COVID-19 crisis: A preliminary view* (NBER Working Paper No. 27017). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w27017>
4. CORTES, G. M., & FORSYTHE, E. 2023. Heterogeneous Labor Market Impacts of the COVID-19 Pandemic. *ILR Review*, 76(1), 30-55. <https://doi.org/10.1177/00197939221076856>
5. FAN, X., XU, Z., SKARE, M., & WANG, X. 2025. The impact of COVID-19 on unemployment dynamics: A panel analysis of youth and gender-specific unemployment in European countries. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 21, Article 71. <https://doi.org/10.1007/s11365-025-01095-4>

6. GALIS, F. 2022. The impact of corona crisis and government restriction measures on the financial health of entities in the Slovak Republic. *Ekonomické rozhlady – Economic Review*, 51(4), 351–381.
<https://doi.org/10.53465/ER.2644-7185.2022.4.351-381>
7. KOVALENKO-MARCHENKOVA, Y. 2022. Management of the national economy as an element of the socio-economic space of the country. *Economics Ecology Socium*, 6(3), 30–37.
<https://doi.org/10.31520/2616-7107/2022.6.3-4>
8. MAHDALI, A. 2024. The impact of population growth rate, minimum wage, and education on the unemployment rate in 2022. *Jambura Equilibrium Journal*, 6(1), 48–59.
<https://doi.org/10.37479/jej.v6i1.23513>
9. MORVAY, K., & HUDCOVSKÝ, M. (2022). Different impact of the recession on the labour market: Less work without increasing unemployment in Slovakia. *DANUBE*, 13(3), 240–255.
<https://doi.org/10.2478/danb-2022-0015>
10. ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY. 2026. Štatistiky. Dostupné na:
https://www.upsvr.gov.sk/statistiky.html?page_id=1247
11. ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY. 2022 *Nezamestnanosť na Slovensku mierne klesla, počet voľných pracovných miest výrazne vzrástol*. https://www.upsvr.gov.sk/media/medialne-spravy/nezamestnanost-na-slovensku-mierne-klesla-pocet-volnych-pracovnych-miest-vyrazne-vzrastol.html?page_id=1168485

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189